

Izjava — Izvzemli ponedeljek — vsak dan jutraj. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Neprilicna pisma se ne sprejemajo, rokopolis se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik konsorcijske lista Edinosti. — Tisk tiskarne Edinosti. — Naročnina znaša na mesec L. 7.—, pol leta L. 32.— in celoletno L. 60.—. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 stotink. — Oglasi se računajo v širskosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov po 40 stot., čimrnic, zahvale, poslanice in vabila po L. 1.—, oglasi denarnih zavodov, po L. 2.—. — Mali oglasi po 2) stot. beseda, najmanj pa L. 2.—. — Oglasi, naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Fašisti naskočili tiskarno Edinost

Vdrli do uredniških prostorov — Napad odbit

Snoči okoli 6. ure in pol zvečer, ko so bili vsi stroji v delu in ko se je vse oboje, ki je vsluženo pri listu, nahajalo poglabljeno v delo za današnje številko lista, je nenadoma zahrumelo pred našo tiskarno vpitje fašistov: »Eja, eja, allala«.

Ulica je bila črna razgrajajočih demonstrantov, ki so po kratkem boju zlomili odpor navzočih kr. stražnikov in prešli k naskoku. Udrli so vežna vrata in drveli po stopnicah proti uredniškim prostorom. Butali so z železnim orodjem proti kovinastim vratom, ki pa so kljubovala silnim udarcem. Hiša je odmevala od razbivanja in rjovenja.

Istočasno so tuleč razbivali z železnimi drogovci po pritličnih vratih, ki vodijo v tiskarno. Razbili so vse šipe na vratih in zagnali nekaj bomb skozi odprtine, ki se pa niso razpočile. Osobe, ki se je nahajalo v tiskarni in v uredništvu »Edinosti«, je telefonično zahtevalo, da se pošljejo nujno in izdatno varnostni oddelki, ki naj razgrajajočo preprodijo in vzpostavijo red. Res so prišli na lice mesta močnejši oddelki kr. straže v tovornih avtomobilih in so vzpostavili red ter tako zabranili, da ni bila tiskarna »Edinost« v najkrajšem času v plamenih. Razgrajajoči so se rjovje odstranili in v ulici sv. Frančiška je zavladal mir. Kmalu na to je prišel na lice mesta tudi oddelk vojaštva, ki se je utaboril pod oboki židovske sinagoge v bližini tiskarne. Ob polnoči so vojniki odšli in prepustili varstvo tiskarne orožnikom.

Razdejanje in požig delavske zbornice

Včeraj popoldne ob 5/15 so naskočili fašisti delavski dom »Sedi riunite« v ulici Madonna. Ljudje, ki so se nahajali v ulici, so preplašeni bežali in trgovci ter gostilničarji so urno zaprli svoje lokale. Varnostna straža navala ni vzdržala in fašisti so vdrli v delavski dom. Poslopije so istočasno naskočili od dveh strani, tako da so ga imeli popolnoma v svoji oblasti. Samo po sebi se razume, da se maloštevilno v poslopiju navzoče osebe ni moglo zoperstaviti divjemu navalu množice. Tedaj se je začelo puščenje po vseh prostorih. Vse, kar je prišlo vdiralcem pod roko, so razbili in zmetali skozi okna. Nato so zažgali hišo, in sicer na vseh koncih in po vseh nadstropjih hkratu. Kmalu so se strnili plameni, ki so švigali iz vseh oken. V en sam velik plamen, ki je objemal celotno stavbo in obžaril vso bližnjo okolico. Požigalec in uničevalci tujega imetja so torej dosegli svoj cilj, kajti ogenj se je bil že tako razpasel, da ni bilo misliti več na rešitev poslopja, ko so dospeli na lice mesta močnejši oddelki kr. straže in ognjenosci. Pa tudi ognjenosci niso mogli pričeti takoj z delom, zakaj fašisti so jim porezali cevi in streljali na nje. Ko nečeno se je kr. stražam vendar posrečilo preprodi nasilneže, tedaj pa je bil požar zadobil že tak obseg, da so bila v nevarnosti bližnja poslopja. Ob 10 se je pokazal na strehi goreče stavbe rdeči petelin, ki je naznanil, da je vse dopolnjeno. Tedaj je bila glavna naloga požarne breme, da obvaruje sosedne hiše pred enakom usodo.

Škoda je ogromna. K sreči ni zahtevalo tolovarstvo nobene človeške žrtve, pač pa je nekaj oseb lahko ranjenih. Varnostna oblastva so odredila, da se je z močnimi kordoni zaprla ulica Madonna, kasneje celo trg Garibaldi in vsa bližnja okolica. Tudi so bile pogasene vse cestne svetilke v neposredni bližini in se daleč naokoli ni smel nihče pokazati na oknu. Aretiran ni bil nihče.

Jugoslavija

Izvršitev ravnateljke pogodbe — Predaja Logatec in okolice

LOGATEC, 27. (Izv. p. »E.«) Že cel pretekli teden se je opazalo med prebivalstvom Logatec, njega okolice in sploh med domačini vseh vasi med italijanskim zasedno črto in črto, ki jo je določila rapalska pogodba, neko nenavadno razpoloženje. Gostilne so bile nenavadno polne tudi ob delavskih, pivci so bili živahni in zelo zgovorni, dasi ni bilo slišati nobenega pijanega in hripavega glasu, ki ga človek takoj spozna, ko gre mimo kake gostilne, kjer so zbrani kake pijanci. Videti je bilo, da so to ljudje, ki so šli v gostilno, da si eden drugemu kaj povejo, da se med seboj poveselijo, da se vidijo eden drugega, da tudi zapojejo kakšno narodno itd.

Pri takšnih priložnostih igrajo gostilnice po deželi svojo dobrodelno ulogo in imajo za našega kmeta poseben pomen, ki ga je v stanu presoditi le tisti, ki je živel dlje časa med našim ljudstvom ra deželi. Že v sredo in četrtek so bile po nekaterih gostilnah omenjena ozemlja razbojevalne slovenske trobojnice. Dasi so bila še povsod italijanska oblastva, so te zastave ostale nedotaknjene na svojem mestu. To se je zdelo vsem nekam čudno, ker so sicer v takšnih slučajih italijanski orožniki poskrbeli, da so nedotaknjene zastave takoj izginile, čim so se pojavile. Ker se pa »edaj to ni zgodilo, so ljudje takoj uganili, da je kaj novega, da se nekaj pripravlja. Kakor blisk se je raznesla po vseh vaseh novica, da bo Italija še pred koncem tedna izročila Jugoslaviji Logatec in vse ozemlje, ki ji ga je priznala v Rapalu.

Domišljija je začela delovati z vso močjo. Ljudje so verovali, kar jim je kdo povedal, samo če so opazili, da je dobre volje. Tako je prišel že v sredo neki fant iz Logatec v Hotedrišico ter je oznanil, da je Logatec ves v zastavah. (V resnici pa ste bili razbojevali še le dve ali tri.) Novica je šla od enega konca vasi do drugega in kakor se je širila novica, tako so se iz oken pri hišah pojavljale slovenske trobojnice. Bilo je videti, kakor da bi kdo kar celo vas barval z belo, modro in rdečo barvo. Čim je bila vas v zastavah, se je začelo streljanje iz možnarjev, pušk in celo iz topov. Oddelki orožnikov, ki je bil v

v kroju, ženstvo v narodnih nošah in sploh vsa okolica.

Predaja Logatec in okolice Jugoslaviji je bila s tem dovršena. Zadnji vlak z italijanskimi orožniki je šel skozi Rakov proti Postojni okoli štirih popoldne. Predaja se je izvršila gladko in brez spopadov. Vse nasprotne trditve so neresnične ali vsaj netočne. Posebno pa ni točno, da bi bili Logatec napadli italijanske orožnike in jih zlostavljali. Da se je ta čin, ki je kot posledica rapalske pogodbe moral priti, izvršil tako dostojno in svečano, za to gre v prvi vrsti zaslugi prisotnosti duha prizadetih naših in jugoslovenskih oblastev in v veliki meri tudi razsodnosti in zrelosti notranjskih Slovencev.

Jugoslovenska obmejna straža je sedaj v Planini in sicer je nastanjena v nekem poslopju blizu cerkve. Le kakih 400-500 korakov tostran Planine, t. j. v gostilni, ki je v hiši kneza Windischgratza, pa se že nahajate kr. italijanska obmejna straža in financa.

Delo ustavnega odseka. — Tiskovni in zborovalni člen

BELGRAD, 25. Sedemnajsto sejo ustavnega odseka, ki se je vršila pred večeršnjim, je otvoril predsednik dr. Ninčič ob 9/30. — Posl. Ljuba Jovanović (radikalec) predlaga, da se z ozirom na to, da glede člena 13 še ni dosežen popoln sporazum, razprava o tem členu odloži, dokler se stranke ne sporazumejo. Predlog se sprejme. — Odslek predenar na razpravo člena 14, ki se bavi s svobodo tiska. — Dr. Vošnjak (zemljoradnik) zahteva v mejah zakona popolno svobodo izražanja misli, in sicer v besedi, tisku in slikah. Tudi umetnost in znanost morata biti svobodni ter morata imeti zaščito in pomoč države. — Predsednik dr. Ninčič veli, da se bo o tem predlogu razpravljalo kasneje. — Posl. Jovan Gjonović (republikanec) zahteva svobodo tiska kot pogoj za politično in državljansko svobodo in kulturni napredek. Tisku je treba dati popolno svobodo, ker le na ta način je njegov razvoj mogoč. Ako napravimo bilanco med škodo in koristjo tiska, vidimo, da je njegova bilanca bila vedno aktivna. Protivi se temu, da se uvede cenzura časopisja v slučaju mobilizacije. Glede kolektivne odgovornosti meni dr. Vošnjak, da mora ustavodajec nadzorovati pisca. — Života Milojković (komunist) pravi, da je tiskovna svoboda najvišje načelo demokracije, ki sta ga že v XVII. veku postavila Spinoza in Milton, ki sta zahtevala načelo popolne svobode tiska. Omenja Robespierre, ki je v nacionalnem konventu in v jakobinskem klubu vedno zastopal najpopolnejšo tiskovno svobodo in se glede časopisja izražal, da mora biti tiskovna svoboda brezpogojna in neomejena, ali pa da je sploh ne sme biti. Prvo tiskovno svobodo kakor tudi sploh vsako drugo načelo svobode vidimo v francoski revoluciji. Kasneje so tiskovno svobodo izpremenili v kroist kapitalističnega razreda, ki je vzel vso oblast v svoje roke. Zaradi tega predlaga govornik, naj se člen 14. ustavnega načrta izloči in sprejme v redakciji, kakor jo je predložila njegova stranka.

Konečno je bil člen 14. sprejet v nastopni redakciji: Tisk je svoboden. Ne morejo se ustanoviti nikake preventivne ne odredbe, ki preprečajo izhajanje, prodajo in razpečevanje tiskovin in časopisov. Cenzura se more vpeljati le za vojne in mobilizacije, in to za čas, ki ga zakon v naprej določa. Prepove se razpečevanje in prodajanje časopisov ali tiskovin, ki vsebujejo žalitve vladarja ali članov kraljeve hiše, tujih državnih poglavarjev, narodnega predstavnika; neposredne pozive na državljane, naj s silo izpremenijo ustavo ali državne zakone, ki vsebujejo težke kršitve javne morale. Toda v tem primeru mora oblastvo v 24 urah po preporočilu izročiti celo stvar sodišču. Tudi sodišče mora v 24 urah prepoved ali potrditi ali razveljaviti. Za prestopke potom tiska so odgovorni pisec, urednik, tiskar, izdajatelj, lastnik in razpečevalec. S posebnim zakonom se odredi obseg in način odgovornosti. Vse prestopke potom tiska bo sodilo redno sodišče.

Osemnajsti redni sestanek ustavnega odseka, ki se je vršil včeraj, je bil odprt od devetih in pol. Pred prehodom na dnevni red predlaga predsednik dr. Momčilo Ninčič namesto dr. Laze Markovića, ki ni hotel sprejeti članstva redakcijskega odseka, niso Trifunovića. Nato se preide na razpravo o členu 15, ki govori o pravici združevanja, zborovanja in dogovarjanja v mejah zakona. Na predlog dr. Laze Markovića se ta člen vsled svoje važnosti razdeli v dva dela, tako da se v prvem delu govori o pravici združevanja, v drugem pa o zborovanju in dogovarjanju. Govorili so komunist Marković, radikalec Vujčić, klerikalec dr. Dulibić, radikalec dr. Miladinović in drugi. Končno je bil sprejet člen 15. v tle stilizaciji:

»Državlani imajo pravico sestajanja, zborovanja in dogovarjanja v mejah zakona. Na zborovanja pa ne smejo prihajati oboroženi. Zborovanja pod milim nebom se morajo prijaviti kompetentnim oblastvom 24 ur prej. Državlani imajo pravico sestajati se v svrhe, ki niso protizakonite. Državlani imajo pravico vlagati prošnje. Prošnje lahko podpiše en državljani ali več in vse pravne osebe. Prošnja se more predložiti vsem oblastvom brez razlike.« Člen 15 je bil sprejet z večino glasov.

»Državlani imajo pravico sestajanja, zborovanja in dogovarjanja v mejah zakona. Na zborovanja pa ne smejo prihajati oboroženi. Zborovanja pod milim nebom se morajo prijaviti kompetentnim oblastvom 24 ur prej. Državlani imajo pravico sestajati se v svrhe, ki niso protizakonite. Državlani imajo pravico vlagati prošnje. Prošnje lahko podpiše en državljani ali več in vse pravne osebe. Prošnja se more predložiti vsem oblastvom brez razlike.« Člen 15 je bil sprejet z večino glasov.

imajo pravico sestajati se v svrhe, ki niso protizakonite. Državlani imajo pravico vlagati prošnje. Prošnje lahko podpiše en državljani ali več in vse pravne osebe. Prošnja se more predložiti vsem oblastvom brez razlike.« Člen 15 je bil sprejet z večino glasov.

Češkoslovaška

Češkoslovaški socialni demokratje proti ruskim boljševikom

PRAGA, 28. Vodstvo češkoslovaške socialno-demokratske stranke je sklenilo protestno resolucijo proti boljševškemu vpadu v Gruzijo.

Trgovinska pogodba med Češkoslovaško in Rumunsko.

PRAGA, 28. Rumunsko odposlancev je podpisalo začasno trgovinsko pogodbo med Češkoslovaško in Rumunsko ter je nato odpotovalo iz Prage. S to pogodbo je bilo urejeno tudi vprašanje plošbe, prevoza in sekvestra. Gospodarska pogajanja z Ogrsko se bodo vršila v Pragi in se začnejo v mesecu marcu. Ministrstvo za zunanjo trgovino se pripravlja za pogajanja z Grško.

Rusija

Govorice o vstaji proti sovjetski vladi se množijo

PARIZ, 27. Listi objavljajo razne brzojavke iz Revelja in Carigrada, ki potrjujejo dosedanje vesti o resnem položaju v Petrogradu in Kronstadtu. Vretnje med delavci narašča povsod. Po nekaterih središčih zahtevajo delavci odpravo sovjetske diktature, demobilizacijo vojakov in civilistov in obnove trgovskih stikov z zapadnimi državami. V Petrogradu, v donski kotlini in po drugih središčih so delavci odstavili dosedanje sovjetke. Vlada pošilja čete z meje v dotične kraje, da udušijo upor.

Rusko zlato v inozemstvu

PARIZ, 28. »Matin« poročajo iz Zeneve: Neka ženevska banka je prejela pretečni teden precejšnjo množino ruskega zlata, ki ga je poslala ruska sovjetska vlada in ki je namenjeno ameriškim industrialcem, kateri so bili pred kratkim sklenili z Rusijo znatne kupčije.

Zveza narodov

Švica in čete Zveze narodov za v Vilno. PARIZ, 27. Svet Zveze narodov je imel včeraj ob 1630 sejo, na kateri je razpravljalo o sporu, ki je nastal s Švicarsko radi tega, ker ni hotela pustiti medzavezniške čete, da bi šle čez njeno ozemlje v Vilno. Švicarski poslanik v Parizu Dunan je rekel, da se Švicarska boji radi spora med Poljsko in Litvo radi tega, ker je sovjetska vlada nasprotna prisotnosti tujih čet v tem mestu. Léon Bourgeois je rekel, da obžaluje veliko moralno škodo, ki jo Zveza narodov trpi vsled zadržanja Švicarske, tem bolj, ker ste Poljska in Litva sprejeli odločitev Zveze narodov in ker je bilo za slučaj nasprotovanja sovjetske vlade ukrenjeno vse potrebno. Léon Bourgeois je naglasil, da bo švicarska vlada pri zopetnem pretresu tega vprašanja storila vse, da se to nesoglasje med Zvezo narodov in Švico odpravi. Svet Zveze narodov je nato sklenil, da se sklepanje v tej zadevi odloži na poznejši čas.

Grška

Incident med vladnimi in venizelovskimi poslanci

ATENE, 27. Vsled nekega spopada v zbornici med venizelovci in drugimi poslanci, so poslanci Venizelovske stranke zapustili zbornico.

Napadalec, ki sta hotela ubiti Venizelosa, obsojena na pet let ječe

PARIZ, 27. Tista dva Grka, ki sta bila napadla Venizelosa v Parizu in ga hotela ustreliti, sta bila pred sodiščem obsojena vsak na pet let ječe.

Poslaniška konferenca

Grška bo odklonila predlog zaveznikov glede Trakije in Smirne

PARIZ, 28. List »Petit Parisien« ima iz Londona poročilo, ki pravi: Politični krogi zatrjujejo, da bo Grška odklonila predlog zaveznikov o poizvedovanju glede Trakije in Smirne. Po vestih, ki jih je prejel grško poslaništvo v Londonu, se vršijo po Grškem protestni shodi. V Atenah, Pireju in sami Smirni so bile sklenjene izjave, da bodo Grki znali preliti svojo kri za pravice, ki jim grejo po sevreski pogodbi.

Konferenca za neodvisnost Armenije

LONDON, 27. Na včerajšnji seji se je konferenca bavila z vprašanjem Armenije in Kurdistanu. Grof Sforza je razgaljal, da je treba ustanoviti armensko državo z izhodom na morje in takšnim ozemljem, da bo nova država lahko živela. V tem zmislu bodo zavezniki napravili potrebne korake pri turškem odposlansstvu, katero je temu naklonjeno.

Japonci proti Zedinjenim državam na Tihem oceanu

NEW YORK, 27. Brzojavke iz Tokia javljajo, da bodo Japonci vztrajali, da se jim mora dati mandat za otok Jap in da se bodo pri tem sklicevali na nedavne sklepe vrhovnega sveta.

Naša borba za pravico do snovanja zasebnih šol

V članku »Mi in italijanska ljudska stranka« v nedeljskem izdanku »Edinosti« sta se vrnila dve tiskovni pomoti, ki ju moramo popraviti. V odstavku, kjer smo govorili, da nas je postopanje italijanskih oblastev in vseh političnih čimteljev prisililo, da v borbi za svobodno šolo soglašamo z italijansko ljudsko stranko, je v naslednjem stavku izostala beseda »javnost« in treba čitati: »Če bi mi imeli popolno javnost, da nam dajo toliko in takih šol itd.« V prvem odstavku druge kolone čitaj: »Versko čustvovanje ni istovetno s političnim klerikalizmom.« (Izostala je bila mala, a za zmisel važna beseda »niti«.)

Vprašanje svobodne šole, to je: pravice do snovanja šol tudi iz zasebnih sredstev, je za nas — spričo razpoloženja na italijanski strani — naravnost vprašanje obstanka. Vsi tisti, ki nasprotno tej zahtevi, kriče, da bi bile zasebne šole klerikalne, a to da bi bilo nasilje na »svobodi vesti«. Pri tem se je sklicevala »Emancipazione« glede nas Slovencev na ime naše šolske družbe: svetega Cirila in Metoda. To je, po mnenju tega lista, dokaz, da so šole, ki jih ustanavlja ta družba, klerikalne. Če gospoda ne vedo, pa jim bodi tu povedano, da je rečena družba bila od nekdanje in je danes v — neklerikalnih rokah. Nje šole pa so bile pod avstrijsko vladavino »klerikalne« toliko, kolikor je to zahteval državni šolski zakon! Nič drugačne niso bile — tudi kar se tiče uredbe verskega pouka — nego druge šole, in tudi one, ki jih je vzdrževala tržaška občina! In kar je treba posebno naglasiti: vse so bile pod državnim nadzorom.

Nasilstvo na »svobodi vesti«? Kako to? Mi ne razumemo! Saj vladna odredba, ki ohranja verski pouk v ljudski šoli in ki uprizarja proti nji pravo revolucijo, ne obvezuje nikogar v obiskovanju verskega pouka. Nkogar noče, da bi mu otrok hodil k temu pouku, mu ni treba drugega nego da to prijavi poklicanemu oblastvu. Pa tudi posvetnim učiteljem se ne nalaga nikaka obveznost. Kje je torej tu kako nasilje? Resnično nasilje pa bi bilo po našem naziranju, če bi se ljudstvo, ki hoče in zahteva verski pouk — in to je ogromna večina, vsaj 90 odstotkov — kratilo ta pouk v šoli! Nasilje bi bilo to na svobodi vesti, na voji in čustvovanju ljudstva. In posledece temu bi bile dalekosežnejše, nego si morejo danes misliti tisti borbeni lji za »svobodo vesti«.

Vrhu vsega pa je za nas Jugoslovenci nam ozemljeno pravico do snovanja šol z zasebnimi sredstvi vprašanje neizmerne pomenbnosti za naš bodoči kulturni razvoj in napredek. Mi nismo krivi, da je temu tako — kakor smo že naglašali v nedeljskem članku. Krivi so tisti, ki so doslej zapirali naše šole, ovrli razvoj našega šolstva in ga — to je naše trdno in utemeljeno uverjenje — hočejo ovirati tudi v bodoče. Zato in edino zato — ne pa iz kake simpatije do te ali one stranke — zahtevamo »svobodno šolo«, pravico do snovanja šol iz naših lastnih sredstev.

Na krik, da bi zasebne šole tvorile kako nevarnost za kak državni interes, imamo kratek in neizpodbiten odgovor: saj bodo tudi te šole pod državnim nadzorstvom, kakor so bile pod avstrijskim režimom, ki je to nadzorstvo izvrševal tako strogo, da bi bilo gorje tistemu, ki bi hotel napraviti iz šole kako nevarnost za državni interes!

Mišljimo, da smo dovolj veljavno utemeljili svoje soglasje z italijansko ljudsko stranko v tem vprašanju.

Domače vesti

Tržaška trgovaška zbornica za svobodno luko. Svet tržaške trgovske zbornice je v svoji zadnji seji po dolgi razpravi sklenil resolucijo, v kateri naglašajo, da tvorijo svobodno luko v Trstu neizogibno potrebo za gospodarsko bodočnost Trsta, čim bo Reki, ki ima isto zalogo v Trstu, zagotovljena uredba svobodne luke. V istem smislu so se že prej izražali tudi prizadeti trgovci in industrialni krogi. Če se uvažujemo, da se ogromna večina zasebnih strokovnjakov izraža za svobodno luko, potem je gotovo, da je v tem slučaju trgovska zbornica tolnačica želje skoro vsakega prebivalstva. Zanimivo je, da se vprašanje svobodne luke v Trstu prejšnja posebnost oziroma na Reki in nje morebitni bodoči razvoj. Tako se je zgodilo tudi v gori omenjeni resoluciji: poročevalec Polacco je govoril o škodi, ki bi jo trpel Trst, če bo Reka svobodna luka, to se pravi po naši Trst ne mora vzpostaviti za tekmovanje z Reko, kar izrecno naglašajo resolucija trgovske zbornice. Gospodarsko življenje ima svoje posebne želene zakone, ki jim ne morejo doživeti nobena, so tako zvezoča in visokoletoča nacionalna in politična gela. Gospodarsko ima pač svoje politiko, in to posebno v današnjih časih, ko se bijejo najhujševše vojne za gospodarsko nadvladje. Gospodarska politika se ne da zapirati v nikake, še tako »naravne« državne meje, ako hoče dosežati svoje cilje. Ko trka na vrata vprašanje gospodarske in trgovske bodočnosti našega mesta, priznavajo vel prizadeti odliko, da je Trst odvisen od daljnega in bližnjega zalozila. Pred to neizprosno resnico se bo morala ukloniti tudi ona kričeča in hrupeta politika, ki bi hotela obdati Trst s kitajskim zidom pred prebivalstvom, ki v istem zalozila deluje in ustvarja pridinke in izdelke za — trgovino. Gospodarsko življenje zna — ponavljamo — svoje želene zakone in zahteve. Dvojno more pričakovati našo

mešter ali življenje s pomočjo prijateljskih stikov v tistih, ki žive v zaledju, ali pa — travo po svojih občilih.

Zahvale. Zahvaljujem se vsem prijateljem in znancem, ki so mi ob priliki smrti moje ljubljene žene podarili toliko dolžan priskrbenega sočustva, zlasti pa prijateljskega sočutja. Hvala jim. Naj jim Bog poplači. — Jernej Cabarje.

Uradne vesti

Naslov pomorske bolnišnice v Valle d'Oltre. Višje pošto in brojavno ravnanje v Trstu. Razpis: Pomorska bolnišnica v Valle d'Oltre, ki je bila doslej dodeljena koprskemu poštnemu uradu, pride z današnjim dnem v področje tržaške glavnice. Vse pošiljke, ki so namenjene bodisi ravnatelju dr. Comissu, drugim zdravnikom ali uslužbenemu osebju bodisi bolnikom, se morajo odsej nasloviti na glavno pošto v Trstu, in sicer takole: X. Y., pomorska bolnišnica v Valle d'Oltre, Trst, glavna pošta, nabirek št. 422. — Trst, 25. febr. 1921. — Višji ravnatelj Pascoli.

Netečaj za trafikó. Finančno nadzornišvo razglasa, da se začne podati razpisovalna monoprora (trafika) št. 193 v Trstu, Borkovlje 151. Osebe, ki se potojujejo zato, da bi jim bila podeljena, morajo predložiti osebno prošnjo finančnemu ravnateljstvu do 25. marca 1921. Prednost imajo vojni invalidi ter vdove in sirote po padlih vojaki. Kdor želi podrobnejša pojasnila, naj se obrne na finančno nadzornišvo na tiskalstvu Cavour št. 6. III. — Trst, 24. februarja 1921.

Društvene vesti

Vredilski Sokol. Načelnik Jakob Perhacev je sestavil na nedeljskem sestanku tečajev ravnateljski zbor, ki si je izvolil Ladišava Pojarja za podnačelnika in Miroslava Čeladno za tajnika. — Na tem sestanku so se določile tudi tečajevne ure in sicer bodo tečajevniki štani vsak četrtek od 8.30—10.30 zvečer, članice vsak torek od 8.30—10.30 zvečer, dečki in deklice vsako nedeljo od 10—11 zjutraj, dečki in deklice vsako nedeljo od 11—12 zjutraj. Vredilski tečaj, kamor imajo dostop vsi tečajevniki in tečajevnice, se bo pričel vsako nedeljo od 8—10 zjutraj, in sicer bodo načelnik predaval za sedaj še tertijsko. — Tečajevna priča jutri v paktiranih in bogato opremljenih tečajevnicah. — Odhodna seja se vrši ta četrtek ob 9.

Teozofski krožek »Veritas«. Danes, v torek, točno ob 19 se vrši v društveni dvorani (trg Nicoló Tommaseo 2 I) drugo predavanje o predmetu »Pri-povedi iz okraj grobov«. Pri vstopu po postavljenih nabiralnikih. Vse nabirane zneske v prid sklada za ustanovitev teozofičnega otroškega zavoda.

Iz tržaškega življenja

Požar. Predvčeršnjim jutraj so bili ognjegasci telefonično obveščeni, da je izbruhnil v škodljiv vili št. 383 požar. Ogenj se je v kratkem času hudo razvil. V nevarnosti je bila tudi hiša posestnika Karla Zanjala. Ognjegascem se je posrečilo ogenj lokalizirati in končno pogasiti. Lastnik vile trpi 3000 lit škodo.

Nesreča z orožjem. V nedeljo popoldne je šel Rudolf Battehin obiskal groto na Opčinah. V jami je vzkročil s samokresom v roki. Čemu, ve samo on. Nesreča je hotela, da se je samokres sprožil. Kroglja je za zadela v nogo. Na lice mesta je bil pozvan zdravnik rešilne postaje, ki je odprl ranjena na njegovo stanovanje v ulici Sv. Mihaela.

Opelka se je. Včeraj zvečer se je predstavila v mestni bolnišnici 33 letna Marija Šila, stanujoča v ulici del Toro št. 4. Zdravniku bolnišnice je pripovedovala, da je držala v rokah gorečo svetilko. Svetilka ji je padla po nesreči na tla in petrolej, ki se je nahajal v svetilki, se je vnel in ožgal Šilovo po obrazu in po rokah. Ker je bilo njeno stanje nevarno, so jo obdržali v bolnišnici, kjer se jo sprejeli v VII. oddelku.

Žena ga je nabila. V nedeljo zvečer je prišel Gaber Gaetano, stanujoč v ulici sv. Franciska Asiškega št. 34, v rožnate domov. Njegovi ženi ni bilo to nič kaj po volji. Začela ga je zmerjati po svojih starih navadah: »Zvečer, tak prišleš domov. Sram te bodi, denar zapravljaj in potem smrdiš kakor povla! Zgrabila je kuhinjsko metlo in po močnem trtku se je vsula čista batina. Mož ji je držal in mečkal. Tako je vrela njegova črna vest. En ženo udarec je bil tako šalidus močan, da je ranil Gaetana na obraz. Rana je bila tako huda, da si jo je moral iti zdraviti na rešilno postajo. Tam so mu dal primerno pomoč ter ga anato poslali v naslednjo domačo oklebo in ljubljensko postrebo.

Nesreča pri delu. Včeraj jutraj je bil zdravnik rešilne postaje nemudoma pozvan na lesni trg pod škodljiv. Tam je potreboval zdravniške pomoči delavec Matej Larisovič, kateremu je padla na glavo deska in ga ranila.

Književnost in umetnost

Kubát pri Sv. Ivanu. Kdor je bil prečel do nedelje pri Sv. Ivanu na Kubátovem koncertu, tega preveča le ob občutku in samo ena želja: občutek priznanja in želja, da bi se mojster Kubát kmalu zopet oglašil med nami. Stroga klasična glasba, ki zahteva neznansko veliko od umetnika, je našla v Kubátu tolnaka, kateri jo zna podati na tak način, da je dostopen zanj tudi glasbeno manj izobražen poslušalec. In kakor zna mojster to nalogo rešiti, da opozori poslušalca na vse posebnosti klasičnega umotvora, da vzdrži v njem odmev in odjek, da mu odkriva zakladnico klasičnega skladatelja, tako je z brezprimerno priskrbenostjo in iskrenostjo zaigral tudi nekaj modernih skladb. Peljal nas je med severne brate, kjer brhka dekleta in žilavi mladeniči ogorelih in občarjenih lic krepko udarjajo strastno — divjo mazurko, prevedel nas je v svojo domovino, domovino žudežno-lope pesni, neizčrpnega vira čiste umetnosti. Sledili smo mu, koder nas je vodil. Kdo bi mu ne sledil, ko ga zgrabi in osami, da gre za njim koderkoli in kamorkoli, da z njim vriska in poje, zapleše in plaka, da z njim gori in brepeni in kopri. Skoraj da nima poslušalec več zmisla za to, kako mojster igra, kako mu gladko teče tok, kako mu mehko zvane strune, kako se bisernostno vrstijo akordi, preliva drug v drugega in se ilivajo v pesem, kako žvrgolijo njegove triokle, donjijo polne in močnejše oktava in se lahkotno vzpenjajo skale. Gospa Resizheva je tudi tokrat izvršila svojo naloge in v obliki meri doprinesla k temu, da je prišla vsaka točka do polne veljave. Tudi sama je zaigrala nekaj ljubavnih modernih skladb, pri čemer je lahko stopila v ospredje, ki ga je pri spremljanju zavestno prepuščala goslišču. Vredna prireditelj je našla vreden zaključek s tem, da je zaigral Kubát pesem svoje domovine »Kde domov muje. Burna ovacija, umetniku in umetnici je bila obtemnem prošnja, da ji vidimo kmalu zopet med nami.

Mladica, št. 4. se nahaja v tisku s prispevki Franca Detela, Franceta Bevka, Janka Samca, Josipa Ribičiča in še z drugim zanimivim gradivom. Poslajte nerodno, da dobite številko. Agitirajte za list med znanci in prijatelji!

Vesti iz Goriške

Umri je v Nemškem Rutu v gorah g. podžupan Alojzij Kos, brat pred. g. Sima Kosa, v 64. letu starosti. Bil je inteligenten mož, zaslužen za občino. Pred časom se je bila preselila v večnost tudi njegova hči N. p. m!

Šolske razmere. Lepe šolske razmere so pri nas. Vedno več italijanske silijo v naše slovenske ljudske šole, tako da bo sčasoma ostal od slovenskih šol samo še naslov. To je škandal, ki nimamo para. Seveda revijo italijanski listi, da mi vedno zamečemo, koliko šol so Italijani odprli. Kakšne pa so te šole vendar? Naj nam jih naštejemo. Ali stejejo tudi italijanske šole za slovenske? Ali mislijo, da res verjamemo, da so razredi, ki so jih dali v Gorici, slovenski, ko vemo, da imajo na zunaj čisto italijanski značaj in da se poučuje cela vrsta ur italijanščine na škodo slovenskega jezika. In na dežel? Po nekaterih krajih se res uči italijanščina samo na večeravnicah, kjer je bila prepoved nemščina. Pa v gorah? Začeli so siliti italijanščino celo v enorazrednice a polidnevni pouk. Pri par urah pouka, pri katerem se otrok nauči komaj najpotrebnejše v svojem materinem jeziku, pa italijanščina, zraven, da ne bo znal otrok ne enega in ne drugega, ko bo zapustil šolo. Celu v potovalnih šolah se je zgodil slučaj, da so silihi pouk italijanščine. To je blaznost, ki pelje naš narod v analfabetizem, sličen onemu južnih Italijanov. To je namen: poneemiti nas in nas potem na lahek način podreiti. Z žalostjo moramo tudi ugotoviti, da so naši ljudje ta pa tam preozkočeni, propustljivi in se ne zavedajo moči odločnega nastopa, ki je edino na mestu. Učimo se energije in odločnosti od Nemcev v tem oziru in ne pojemo vsake jedi, v katero so nam pljunili. To vprašanje pa še ni končano za nas, ne smo bili končano. Ugotoviti se mora, kje naj se poučuje italijanščina, da ne bo vsak komisar delal po svoji glavi.

Slabo razmere vladajo na Banjskih, kar se tiče šolskega posloja, ki je baraka, a ta še tega imena ne zasluži. Javno je, da tako visoko, kjer se danes sneg leži, otroci zelo trpé vsled mraza in radi tega zelo trpi pouk. Že je romalo mnogo prošanj v — koš, zato tudi niso nič pomagale. Čas bi bil, da bi se naša merodajna oblastva zgnila, in napravila tudi pri nas v gorah kaj, da bodo vsaj otroci varni pred najhujšim mrazom in se bo pouk mogel vršiti. Isto je tudi z našo cerkvi, če ne še slabše. Ljudstvo trpi in čaka davno obljubljenih dobrot. Do danes jih še ni od nikjer.

Zopetna nesreča z bombo. Dvanajsetletni Jožef Rozic iz Števerjana je dobil pri eksploziji neke bombe težko poškodbe na nogah; morali so ga prepeljati v bolnišnico usmiljenih bratov v Gorico.

Univerza v Gorici. No, ne mislite, da je stvar že sklenjena in zapetostena. O nji samo govorijo. V nekem italijanskem časopisu nekdo vse italijanske univerze, ki jih je baje 50 (pri tem jih loči v osem podvrste) in med mest, ki imajo agrarno univerzo, imenuje tudi Gorico. Več baje ne vedo pristaviti o tem tudi italijanski listi, kot da bi bilo lepo, če bi imela Gorica to čast itd.

Ne bódmo žalobarde! Prejeli smo: Fašisti divjajo na vse močnejše, toliko dela imajo, da skoraj ne pridejo do sape. Divjajo po Italiji, divjajo po Furlaniji, divjajo po gorški okolici, tudi v gorah so se že pokazali, toda morali so se odkuriti, da se ni zgodilo kaj hujšega. Navada je, da tako stvari zapisemo, če hočemo biti vsaj kronisti, če še ne zagovorni ljudskih pravic in bojevnik za pravico stvar. V raznih slučajih na Goriskem se to ni zgodilo, ali pa se je le deloma in naknadno v »Gorški Straži«, kar ni prav, če pomislimo, da s tem ljudsko glasilo izgubi na svojem pomenu. Brez zavijanja in brez rokavic, Resnica se da povedati samo na en način, odkrito in naravnost. Uredništvo ni bilo krivo, to lahko povemo sedaj, da ne bo nesporazumljenja, krivcev za zdaj ne bomo iskali, ker bi splošnemu našemu ugledu to samo škodilo. Vendar pa ne bodimo slepe, pomislimo, da je dolžnost vsakega posameznika v teh težkih trenutkih, ki jih preživlja narod, da zastavi vsi boju za naš obstanek. Ne mevi, herojev potrebujemo! S tem je zadeva za to pot končana.

Gospodarstvo

Dvov živine iz Jugoslavije

LJUBLJANA, 27. Te dni je bilo preko Maribora izvoženih okoli 150 vagonov jugos. živine. Živa govedina je bila plačana po 37, zaklana pa po 51 jugos. kron, živo svinjo po 30, zaklano po 55 kron, pri čemer je šteta tudi carina.

Nova tovarna za rotacijski papir v Jugoslaviji »Trgovca« javlja, da se osnuje v Krapi in glavni 200 milijonov kron velika in moderna tovarna za izdelovanje rotacijskega in drugega papirja.

Usmerjena industrija na Slovenskem Na Bregu pri Ptuju se je ustanovila »Petovina«, usnarska industrija d. d. Tako se je izvršila prenova dosedanje družbe z omejeno zavezo »Prva jugoslovenska tovarna za usnje in čevlje na Bregu pri Ptuju« v delniško družbo. Podjetje je nacionalizirano, ker je inozemski kapital udeležen samo s 25 odstotki. V upravnih svet so bili izvoljeni sledeči gg: Dr. Ivan Fermev, odvetnik v Ptuj, kot predsednik; ravnatelj Alojzij Tykač, komercialni svetnik, Anton Jurca, ravnatelj, C. Teman, Lovro Petrovar, veleposelznik v Ivanjovcih, ravnatelj Antič, dalje dr. Marko Ettinger, odvetnik in podjetnik na Dunaju, Franjo Čuček, Konrad Fürst in Franc Huttee, veletrgovci v Ptuj. V nadzorstvo so bili izvoljeni gg: Josip Pirich in Franc Potocnik, usnarsja v Ptuj, dirigent podružnice Ljubljanske kreditne banke A. Matevžič in Aleksander Usar, računski svetnik v Ptuj. Delniška glavica znaša 16.000.000 K, ki se povisa vsled še podeljenega dovoljenja v zmislu pravil pri prihodnjem krednem obnem zboru na 25.000.000 K. V obratu je še tovarna za usnje, za gamaše, torbice in fino galanterijo ter je ravnatelj pričela obratovati tudi tovarna za čevlje.

Zveza špediterjev Jugoslavije Ustanovna skupščina Zveze špediterjev Jugoslavije se vrši dne 27. februarja ob dveh popoldne v Zagrebu.

Nova jugoslovenska tiskarna in založba V Beogradu se je obnovila delniška tiskarna in založba »Demokrat«. Delniška glavica znaša 500.000 dinarjev po 200 D.

Višja šola za narodno gospodarstvo v Mariboru V Mariboru namerava jugoslov. ministristvo za poljedelstvo in obnovno zemljo ustanoviti višjo šolo za narodno gospodarstvo, čim bo za to dovoljen potreben kredit.

Švicarski tečaj ZENEVA, 26. Lira 21'9825, marka 9'75, krona 1'30, angl. funt 23'3025, fr. frank 43'375, dolar 6'02875.

MALI OGLASI

se razunajo po 25 stotnik besede. — Najmanjša pristojbina 2.—, Debele črke 40 stotnik besede. Najmanjša pristojbina 1.—, Kdor liče službo plača polovično ceno.

MEBLIRANO obo so odda gospodu. Naslov pri upravišču.

VINOTOČ v ulici Medu št. 41 teči izbornu vipavsko vino iz Šmarji po L 4'40. Za obilen obisk se priporoča lastnik Alojzij Vonk. 327

STEDILNIKE za vaidanje vseh vrst ima v zalogi Maks Krize, Postojna. 329

SIVALNE STROJE nemških izdelkov, dvokolesa, pnevmatike in drugo ima v zalogi Maks Krize, Postojna. 324

KLJUČAVNICARSKEGA pomočnika, ki se razume tudi na avtomobilska popravilja, sprejme Maks Krize, Postojna. 323

DVE OMARI, postaja z vzmetjo, tri kimaice, umivalnik, pomočna omarica in divan se prodajo po nizki ceni. Via Giovanni Boccaccio 6. pralnica. 343

KUHARICO - SLUŽKINJO sprejme Ferfolja, Fabio Filzi 17. 345

PES (fermač) z rujavimi lisami se je našel dne 20. februarja. Lastnik naj se zgasi pri županu v Velikem Dolu pri Komnu. 344

IZGUBILA se je boa - Alaska. Posteni najditelj naj jo odda proti nagradi G. Grego v ulici Fabio Filzi št. 10. 332

UBIRALEC in popravljač glasovirjev in harmonijev Andrej Pečar, Trst, ul. Coroneo 1, V. 333

POZORI! Kdor hoče kupiti vrvi, stranje, oglavje, (Halitre), opasavnice, vrvi za zvonove in stolpne ure, sploh vse v mojo stroko spadajoče potrebščine naj se obrne na **storožnari vrvar** v Postojni. Alojzij Vagheka, vrvar. 312

ZLATO in srebrne krona plačam več kot drugi kupci. Albert Povh, urar, Mazzini 46 (v bližini drvenega trga). 25

LEKARNA V NABREZINJI ima za šibke, malokrone in rakitične otroke: Emulsion metoda »Scotte« z železom; Pristno ribje olje prve vrste. — **Sirup**, sestavljen iz raznih trav za kašelj in za moč. — **Proti malariji:** krogljice in tekočina kinina, tinktura železa in »Vino ferro china«. — **Krogljice »Brera«** in »švedske kaplice« (specijalita) za želodec in apetit. — Najboljša osveževalna limonada »Rožé« vedno sveža. — **Mazilo** in fluid proti revmatizmu. — **Obliži** (cerotti) za hrbet in kurje oči ter druge tu- in izozemske specialitete. 282

S tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naša nep-zabna in ti, stara mati itd.

Katarina Baudaž

v starosti 77 let, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, danes jutraj, ob 2. uri, mirno v Gospodu zaspala.

Ana Gorjup roj. Baudaž in Emilija (odsotna hčerke, Francšek Anton in Rudolf sinovi (odsotni), Gorjup Ivan, zet, Janko, Cih Gorjup (odsoten) vnuka.

Pogreb se bo vršil iz hiše žalosti v la di Roiano št. 4, 1. marca ob 15. uri.

TRST-KANAL, 28. februarja 1921.

Novo pogrebno podjetje, Corso V. E. III. 47.

Malo posestvo

obstoječe iz hiše, velikega vrta, bukovega gozda in hoi, travnikov in njiv se proda radi selitve. Naslov pri upravišču. 168

Spetič Karel

tržovec z vinom, likerji in opojnimi pljčami (125)

se toplo priporoča slav. občinstvu.

Zaloga na Katinari pri Trstu (Stara šranga)

— Rea, lep je ta tvoj zaročenec — je rekla zopet tista debela gospa. A mi smo mislili, da ti najdemo zaročenca tu, ko se povrneš, ti pa si ga že dovedla a seboj Lepo!

— E, ta naša Mada ni neumna. Ta ima denarjal — je rekel nekdo zanj šaljivo, ali Stanka so zubodla v srce to besedo.

Po vili je stiskal roke na okolo in govoril svoje ime, omi pa so se mu poklanjali resno in s spoštovanjem in se na to takoj obračali k Madi, jo milovali ali z roko, ali z besedami in jopopravljali po čem.

Ona je odgovarjala vsem hitro in veselo; ali, ko jo je nekdo vprašal, kako da je bila šla k nočnemu vrelcu in se prehladila, je zbežala k Stanku, zadelala in ni nič odgovorila ne to vprašanje. Stanka je bilo ljubo, da je došla k njemu, a ne k materi, ker je bila pogledala tudi vanjo. Vendar je začel z vso dušo, da bi jo pograbil in zbežal znoj od tu. Tudi zato, ker se mu je zdelo, da se začne ne je gramovati, ampak tudi kesati radi tiste otročarje, ki jo je storila v Ljubedu.

Nekje gori pod verando so zapeljivo pesem: najprej drobni svoki mandoline, a potem tih glasovi, možki in ženski, a vedno glasnejši in krepkejši. Ko je peval občutke, da je ne spremljajo, je obmolnila naglo, a tedaj so vsi pransili v vesel smeh, da so se tudi na dvoristi začeli smejeti na glasoki z rokami.

V tem pa je zadonel zvonec s samostanske cerkve sv. Franc, pod Rožatom. Poludne. (Dalje.)

KROJACNICA Avgust Stolar, ul. S. Francoske D'Assisi št. 34. III. nad. je odprla dobroznan krojačnica v Trstu. 368

Potira neizm rne žalosti naznanjavo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je najin sinček

Milan Bizjak v nežni mladosti 8 mesecev v soboto, 28. februarja, ob 10.30 zvečer zapustil to svetlo dolino.

Pogreb se je vršil v ponedeljek 27. februarja.

TRST ROJAN, 1. marca 1921.

Josip in Marija Bizjak starši (184)

Pozor zdravniki in kapitalisti!

Vreli mineralnih vod, sloveči že v sredini preteklega stoletja v eni najlepših pokrajin Slovenije, v polnem obratu, letna produkcija 1.000.000 litrov pripravni za moderno zdravilišče, najugodnejše na prodaj. Vprašanja pod »Zlati vrelec« na Anon. zav. Dr. Beseljak, Ljubljana. (193)

Radi preselitve naprodaj!

hiša tik predmestja Ljubljane. Hiša je enonadstropna, ima suho klet, studenčni vodnjak, električno razsvetljavo. Kupcu na razpolago stanovanje z 4 sobami, kuhinjo in pritlikinami. Poizve se pri Angelo Battelino, Vič - Glince 369 pri Ljubljani, Jugoslavija. (194)

Ugodna prilika!

Lepo posvetilo na Pleš e z vsem potrebnim gospodarstvom poslojem in inventarjem ceno prod. Vprašanja s priloženo znamko za odgovor pod Anon. zav. Dr. Beseljak, Ljubljana. (192)

Enodružinska hiša

v najbližji okolici Ljubljane z vrtom in vsemi pritlikinami se po ugodni ceni prod. Ponudbe na Anon. zavod Dr. Beseljak, Ljubljana. (182)

KRONE

plača vedno par c-nt. več nego vsak drugi — kupec, ed-ole — Alojzij Povh, trgovina Piazza Garibaldi št. 3, tel. 8-29 (prej trg Barriera) (25)

Samo na debelo za preprodajalce!

Trakovi, moške in ženske nogavice, robci, čisti oči za čevlje Brill, Eclat, Lila, različni glavnički, šp ga, dišča mila, kratače, vzmetne zapanke, igle in sukanec, žensko perilo, gumbi, cigaretni papir, pisnen papir l. t. d. S. Nicolo 19 GIACOMO LEVI S. Nico o 19

ČEŠKE STERLENINE

Cilindri, raznovrstne steklenice in kozarci za vino, pivo in žganje, šipe, raznovrstne svetilke in druga kuhinjska posoda, vse po konkr. cenah. DEBIASIO & DOMENIS 165 Trst, Via Coroneo 13, tel. 12-34

Graščinsko posestvo blizu Celja, 96 oralov

se proda za 43 milijona kron od teh 65 oral. prvovrstne njive za hmelj in travnike, ostaneč gozd. Graščinska hiša v dobrem stanju, gosp. poslopje, prvovrstna sušnica za hmelj, veliki mrtvi la živi fundus. Posestvo leži pri železnici za industrijo pripr. Na prodaj imam velika in mala posestva, hotel z restavracijo, kavarno, mesarijo, pekarno pri Celju, hotel na Gorenjskem, trgovine, gostilne, tovarne, hiše, vile in dr. Naslov Karol Breznik, Celje, ul. Dolgopljše št. 3.

BAR QUISISANA

CARLO POLLAK, Piazza Ponterovo — Vogel Via Roma Velika izbira likerjev in vina po konkurenčnih cenah. - Za kupovalce posebne cene

TUJINEC (71)

— Tu je tudi gospod! — je vskliknilo nekaj glasov; na to so obmolknili in nehali z igro.

— Ah, Stanko, kje si? — je vskliknila Mada in prihitela k njemu. — Mi vme se gugali... Pogledaj, kako gugalcino smo napravili in pokazala zruje, vas radostna njihovo delo.

Stanko se je nasmehnil po sili, da ne bi kvaril njihovega veselja, ali ostal je zmeden med njimi, povesenih rok, razmislijoč, kaj bi poudel.

Sedaj je prišel plavalas in nežen mladenič, ves znoterjen, in začel je po vrsti nekaj pesmi, vendar nam na uho, kajaze jim neko plosčasto škaflijo. On se to smejalo in pritojevalo z glavo.

Na to je hotel pristopiti k Madi, no, pogledal je v Stanka tužni obraz in je obstal neodločen. Stanko pa se je obrnil in je navidezno poskušal, je - li gugalcina dovolj trdna, vendar pa je tu pa tam pogledal Mado in tisteje razbarjenega mladiča, ki ji je hotel nekaj pokazati, ne da bi videli drugi. Začel je odganjati moške, ki so se zbrali okoli njih, ter pogledal Stanka ravno tedaj, ko je odprl škaflijo, v kateri je bil zelen evinat robec, vezan z zlatom; in ta mladenič je jel Madi nekaj razlagati pod glasom, kajazlo ji napis v oglu robea, izvezan menda iz ženskih las.

— Jas ne verujem, da je to oni tati — zdi se mi, da tega ni bilo tedaj. Ne spominjam se več, ali poskusite vendar — je govorila Mada z nekimi posebnim akcentom, in Stanku se je zdelo, da njena usta niso bila še nikdar tako lepa, kakor sedaj, ko je izgovarjala te besede.

Vidil je, da pripravljajo neko iznenadenje, neko šalo, ali kaj sličnega, ali na vsak način nekaj, na čemur ne more imeti on nikakega deleža in nikakega veselja.

Mada je hotela pristopiti k Stanku, da mu nekaj pokaže, ali, drugi so jo potegnili za rokav, a tisti mladenič a škaflijo ji je celo zamislil usta, kričaje prestrašeno:

— Ne, nikdo ne sme vedeti razun nas petorice, ker... saj več, kaksa je onaj!

A Mada ga je ubogala in je hotela zopet pogledati v škaflijo, ali, tisti mladič je sbežal skrivajoč škaflijo pod obleko.

— Ko konča obed... takoj po obedu... pod malo terno! — je kričal bežoč.

Med tem so došli še nekateri drugi gostje in odšli so vsi skupaj, da jih vidijo.

Na glavnem dvorišču so srečali neverliko skupino novih gostov, in velika debela gospa z moško kapo je zamahnila z roko proti Madi, čim jo je opazila:

— Glejte, naša mala Mada, kako je porazla! Ali si pogrdelo draga moja, tam v Vlaški. Prišla si reogda... Pojdi sem, da te poljubim!

In vsi so ji destitali, da se je zaročila, jo božali po obrazu in prijemali za roke, in v tem hipu veselo spominjali, da bi jo v